

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้แบ่งวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ประวัติการศึกษาศึกษาโดยสังเขปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และตอนที่ 2 วิธีการประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ประวัติการศึกษาศึกษาโดยสังเขปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกในประเทศไทย ถือกำเนิดขึ้นมาจากสำนักฝึกวิชาทหารฝ่ายพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2459 เมื่อแรกตั้งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยมี 4 คณะ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การดำเนินงานอยู่ในความควบคุมของสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย นายกล่ามมหาวิทยาลัย โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง อธิการบดีเป็นอุปนายกโดยตำแหน่ง กรรมการสภาได้มาจากการเลือกตั้งจากผู้บริหาร 7 คน จากคณาจารย์ประจำ 6 คน และประธานสภาคณาจารย์เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 14 คน ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง¹

¹ รอง ค่ายาฆาต และคนอื่น ๆ; ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ : โครงการทดลองหน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), หน้า 1-11.

ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประกอบด้วย 15 คณะ 7 สถาบัน สถาบันวิจัย 2 แห่ง ไร่ฝึกนิสิต 1 แห่ง และสถาบันสมทบอีก 2 แห่ง โดยได้เปิดทำการสอนทั้งระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรชั้นสูง ปริญญาโท และปริญญาเอก นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาค้นคว้า วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้วย

ในจำนวน 15 คณะที่เปิดทำการสอนนี้ เมื่อแบ่งตามสาขาวิชาแล้ว แบ่งได้ 4 สาขา วิชา คือ

1. สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทย-
ศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์
2. สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์
3. สาขามนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะอักษร-
ศาสตร์
4. สาขาสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะนิเทศศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะ
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์

เฉพาะคณะในสาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 6 คณะนี้ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีเป็นคณะที่เก่าแก่ที่สุด โดยสามารถผลิตบัณฑิตรุ่นแรกได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2484 คณะที่ได้จัดตั้งในเวลาต่อมา คือ คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ (โดยใช้ชื่อในตอนแรกที่ตั้งว่า แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์) คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ตามลำดับ จำนวนบัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์ที่ ทั้ง 6 คณะนี้ผลิตได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2484 ถึง 2523 ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีจำนวนทั้งสิ้น 25,918 คน โดยเป็นระดับปริญญาตรี 22,478 คน และระดับปริญญาโท 3,440 คน¹ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของ

¹จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สมุดลัทธิจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2515-2524 (กรุงเทพฯ : หน่วยวิจัยสถาบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515-2524)

แต่ละคณะแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2484-2523

คณะ	ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท*	รวม
1. นิเทศศาสตร์		1,364	8	1,372
2. ครุศาสตร์		7,501	2,538	10,039
3. พาณิชยศาสตร์และการบัญชี		7,505	366	7,871
4. เศรษฐศาสตร์		936	58	994
5. รัฐศาสตร์		4,034	406	4,440
6. นิติศาสตร์		1,138	64	1,202
รวม		22,478	3,440	25,918

* ไม่รวมระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง และระดับปริญญาเอก

ตอนที่ 2 วิธีการประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตมีหลายวิธี การที่จะเลือกใช้วิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่มีอยู่ กล่าวคือ ในกรณีที่มีข้อมูลจำนวนผู้เข้าเรียนทั้งหมดในปีแรกของแต่ละรุ่น และจำนวนผู้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรในรุ่นนั้น ๆ แล้ว ค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตคำนวณจาก

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต}^1 = \frac{\text{จำนวนผู้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรในรุ่นใดรุ่นหนึ่ง}}{\text{จำนวนผู้เข้าเรียนทั้งหมดในปีแรกของรุ่นนั้น}}$$

¹Gordon Holmgren, "Compulsory Education in Thailand" in The Role of Educational Research in Educational Planning (Bangkok : Pracandra Press, 1965), pp. 40-46.

งานวิจัยที่ประเมินโดยใช้วิธีนี้ ได้แก่ ของคณะกรรมการวิจัยเรื่อง ค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ¹ ซึ่งได้ประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาของไทยทุกแห่งทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ระหว่างปีการศึกษา 2505-2511 โดยคิดเฉพาะผู้เรียนสำเร็จตามกำหนดเวลาของหลักสูตร ไม่รวมผู้เรียนสำเร็จหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ในระดับปริญญาตรีเมื่อจำแนกตามสาขาวิชาของยูเนสโกแล้ว สาขาวิชาแพทยศาสตร์มีค่าประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสูงสุด คือ ร้อยละ 80.63 แต่ถ้าจำแนกตามมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตสูงสุด คือ ร้อยละ 80.54 ส่วนในระดับปริญญาโทนั้น มหาวิทยาลัยมหิดลมีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตสูงสุด คือ ร้อยละ 94.59 รองลงมาได้แก่ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยคิดเป็นร้อยละ 28.59, 24.39, 5.73 และ 0.18 ตามลำดับ ต่อมา ธีระ อาชวะเมธี และสุชาติ ตันธนะเดชา² ได้ใช้วิธีการเดียวกันนี้ในการประเมินประสิทธิภาพและความสูญเสียในการผลิตบัณฑิตภาคสังคมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เข้าเรียนในรุ่นปีการศึกษา 2508 และ 2509 แต่จำนวนผู้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรในงานวิจัยนี้ คิดรวมทั้งผู้เรียนสำเร็จตามกำหนดเวลาและหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตภาคสังคมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นปีการศึกษา 2508 และ 2509 มีค่าเป็น 0.59 และ 0.62 ตามลำดับ ส่วนอัตราส่วนความสูญเสียในการผลิตบัณฑิต ซึ่งคำนวณจาก 1 - อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต มีค่าเป็น 0.41 และ 0.38 ตามลำดับ

¹คณะกรรมการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษา, รายงานการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา (พระนคร : สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตร, 2512), หน้า 1-12.

²ธีระ อาชวะเมธี และสุชาติ ตันธนะเดชา, รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษา ภาคสังคมในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ : หน่วยวิจัยสถาบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 52.

ในกรณีที่มีข้อมูลจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีสุดท้าย และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในปีแรกของหลักสูตร อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตคำนวณจาก

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต}^1 = \frac{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ในชั้นปีสุดท้าย}}{\text{จำนวนผู้สอบไล่ได้ในชั้นปีที่ 1}}$$

ซิงเกอร์ดอน โฮล์มเกรน² ได้ใช้วิธีการนี้ในการประเมินประสิทธิภาพทางการศึกษาระดับมัธยม 6 ของแต่ละจังหวัดในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากสำมะโนประชากร พ.ศ. 2503 ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษาโดยเฉลี่ยทั้งประเทศ (Kingdom Mean) เป็นร้อยละ 131 จังหวัดพระนครมีอัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษาสูงสุด คือ ร้อยละ 199 และจังหวัดนครปฐมมีอัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษาต่ำสุด คือ ร้อยละ 80 อัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษาที่โฮล์มเกรนคำนวณได้มีค่าสูงกว่าร้อยละ 100 เป็นเพราะว่าการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมปีที่ 6 ของไทยนั้น ผู้เรียนสามารถย้ายสถานศึกษาจากจังหวัดหนึ่งไปเรียนอีกจังหวัดหนึ่งได้ จังหวัดใหญ่ ๆ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการศึกษา เช่น จังหวัดพระนคร (ร้อยละ 199) ธนบุรี (ร้อยละ 196) และเชียงใหม่ (ร้อยละ 143) จึงมีค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษาสูงกว่าร้อยละ 100 ดังกล่าวข้างต้น

ในกรณีที่มีข้อมูลจำนวนปีที่น้อยที่สุดในการเรียนจนจบหลักสูตร และจำนวนปีที่ผู้เรียนรุ่นนั้นเข้าไปจริง ๆ อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตคำนวณจาก

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต}^3 = \frac{\text{จำนวนปีที่น้อยที่สุดในการเรียนจนจบหลักสูตร}}{\text{จำนวนปีที่ผู้เรียนรุ่นนั้นเข้าไปจริง ๆ}}$$

¹ Gordon Holmgren, "Educational Attainment in Thailand" in The Role of Educational Research in Educational Planning (Bangkok : Pra-candra Press, 1965), pp. 53-55.

² Ibid, p.55.

³ C.L. Sapra, Measurement of Educational Wastage, A Review of Methodologies (New Delhi : Recorder Press, 1971), p.17.

และ อัตราส่วนความสูญเสียเปล่าในรูปของการเรียนสำเร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนด¹

$$= 1 - \text{อัตราส่วนประสิทธิภาพ}$$

$$\text{ส่วน อัตราส่วนความสูญเสียเปล่าในรูปของการออกกลางคัน}^2 = \frac{\text{จำนวนผู้ออกกลางคัน}}{\text{จำนวนผู้เข้าเรียนทั้งหมดในวันนั้น}}$$

งานวิจัยที่ประเมินโดยใช้วิธีนี้ได้แก่ ของสุเมตตา ไชยนิรันดร์³ ซึ่งได้ติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศ รุ่นปีการศึกษา 2511-2517 รวม 7 รุ่น ผลการวิจัยปรากฏว่า อัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษาของผู้รับทุนระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีค่าเป็น 0.91 และ 0.86 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และ 95 ตามลำดับ แสดงว่า โปรแกรมการส่งผู้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เกิดความสูญเสียเปล่าในรูปของการเรียนสำเร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนด ส่วนอัตราส่วนความสูญเสียเปล่าในรูปของการออกกลางคันในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีค่าเป็น 0.028 และ 0.053 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์ (0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แสดงว่า โปรแกรมการส่งผู้รับทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศเกิดความสูญเสียเปล่าในรูปของการออกกลางคันด้วย ซึ่งต่อมาเพ็ญศิริ ตำนชณะ⁴

¹Ibid.

²Bulletin of the Unesco Regional Office for Education in Asia, The Problem of Educational Wastage (Bangkok : 1967), p.2.

³สุเมตตา ไชยนิรันดร์, "การติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

⁴เพ็ญศิริ ตำนชณะ, "การประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).

ได้ประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้เทคนิคการติดตามผลกับกลุ่มตัวอย่างผู้รับทุน รุ่นปีการศึกษา 2511-2519 จำนวน 54 คน และผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษาที่ได้รับการเปรียบเทียบเข้าคู่กับผู้ได้รับทุนการศึกษารวม 22 คน ผลการประเมินปรากฏว่า อัตราส่วนประสิทธิภาพทางการศึกษา โดยเฉลี่ยของผู้รับทุนทั้ง 9 รุ่น มีค่าเป็น 0.75 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาจากการที่ ผู้รับทุนการศึกษาใช้เวลาในการศึกษามากกว่ากำหนดเวลาขั้นต่ำของหลักสูตร และอัตราส่วนความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาโดยเฉลี่ยของผู้รับทุนทั้ง 9 รุ่น มีค่าเท่ากับ 0.13 ซึ่งมีค่ามากกว่า ศูนย์ (0) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ามีความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาจากการที่ผู้รับทุนการศึกษาออกกลางคันก่อนที่จะเรียนสำเร็จด้วย

สำหรับในกรณีที่มีข้อมูลค่าใช้จ่ายต่อหัวในแต่ละชั้นของผู้เข้า เรียน จำนวนผู้เรียนสำเร็จตามกำหนดเวลา หลังกำหนดเวลา และออกกลางคัน แล้ว ค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตคำนวณจาก

$$\text{อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต}^1 = \frac{\text{ต้นทุนค่าใช้จ่ายในอุดมคติต่อหัวในการผลิตบัณฑิต}}{\text{ต้นทุนค่าใช้จ่ายจริงต่อหัวในการผลิตบัณฑิต}}$$

และ อัตราส่วนความสูญเสียเปล่าในการผลิตบัณฑิต = 1 - อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต

งานวิจัยซึ่งประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตโดยใช้วิธีนี้ได้แก่ งานวิจัยของกองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย² โดยได้ประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ปีการศึกษา 2507-2517 แต่เนื่องจากขาดข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายต่อหัวของมหาวิทยาลัยต่างๆ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ประเมินโดยคิดค่าใช้จ่ายต่อหัวในแต่ละชั้นของนิสิตทุกคนเท่ากันหมด ผลการวิจัยเมื่อแยกตามสาขาวิชาของยูเนลโกแล้ว ปรากฏว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตสูงสุดในสาขานิติศาสตร์ (ร้อยละ 88.5) ศึกษแพทยศาสตร์ (ร้อยละ 93.0)

¹ทบวงมหาวิทยาลัย กองวิชาการ, รายงานสรุปผลการวิจัย เรื่องประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ปีการศึกษา 2507-2517, หน้า 3-4.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 46-53.

เทคนิคการแพทย์ (ร้อยละ 98.9) พาณิชยศาสตร์และการบัญชี (ร้อยละ 91.0) รัฐศาสตร์ (ร้อยละ 91.0) เศรษฐศาสตร์ (ร้อยละ 89.2) และสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 82.7) ส่วนมหาวิทยาลัยมหิดลมีประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสูงสุดในสาขาแพทยศาสตร์ (ร้อยละ 95.6) และสาขาเภสัชศาสตร์ (ร้อยละ 95.4) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสูงสุดในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 84.7) มหาวิทยาลัยศิลปากรมีประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสูงสุดในสาขาอักษรศาสตร์ (ร้อยละ 95.6) และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต ปทุมวัน มีประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสูงสุดในสาขาศึกษาศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ (ร้อยละ 93.2)

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตนั้น จุฑา ศัตรุคุปต์ และชฎิกา ศิลปอนันต์¹ ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตทั้งที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน ปีงบประมาณ 2516 ซึ่งเมื่อพิจารณาเฉพาะคณะในสาขาสังคมศาสตร์ อันได้แก่ คณะนิเทศศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ แล้วพบว่า มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตเป็น 6,635 , 8,003 , 5,698 , 8,562 , 6,297 และ 3,960 บาทตามลำดับ แต่จากการศึกษาของวิไลวรรณ พิริยานูวัฒน์ และคณะ² ซึ่งได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตทั้งที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินนอกงบประมาณแผ่นดินของคณะต่าง ๆ ในปีงบประมาณ 2522 ผลการวิจัยเฉพาะคณะในสาขาสังคมศาสตร์อันได้แก่

¹จุฑา ศัตรุคุปต์ และชฎิกา ศิลปอนันต์, รายงานการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต ในส่วนที่มหาวิทยาลัยจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน (กรุงเทพฯ : หน่วยวิจัยสถาบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 57.

²วิไลวรรณ พิริยานูวัฒน์, ลู่ขำดา วงศ์วิวัฒน์ และเบญจลจรณ์ อัครโยติกวณิชย์ รายงานการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายนิสิตปีงบประมาณ 2522 และค่าใช้จ่ายรายนิสิตในแผนพัฒนา ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) (กรุงเทพฯ : งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 28.

คณะนิติศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ พบว่ามีค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตเป็น 21,905, 20,873, 14,278, 20,382, 14,422 และ 13,263 บาท ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลาที่ห่างกัน 6 ปีนั้น ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตของแต่ละคณะได้เพิ่มสูงขึ้นจากเดิมถึงเกือบ 3 เท่าตัว และโดยเหตุที่ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิตในแต่ละปีเป็นตัวแปรตัวหนึ่งของการคำนวณค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต หากตัวแปรนี้มีค่าเปลี่ยนไปในแต่ละปีแล้ว ค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตที่คำนวณได้ก็มักจะเปลี่ยนไปด้วย

แต่ผลงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต โดยวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวในแต่ละชั้นของนิสิตจากค่าใช้จ่ายที่จ่ายในแต่ละปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต โดยวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวในแต่ละชั้นของนิสิตตามค่าใช้จ่ายที่จ่ายในแต่ละปี เปรียบเทียบกับที่วิเคราะห์โดยคิดค่าใช้จ่ายต่อหัวในแต่ละชั้นของนิสิตทุกคนเท่ากันหมด พร้อมทั้งทำการศึกษาร้อยละของผู้เรียนสำเร็จตามกำหนดเวลาของหลักสูตร หลังกำหนดเวลา และออกกลางคัน ศึกษาระยะเวลาโดยเฉลี่ยจนสำเร็จการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องสูญเสียไปในการผลิตบัณฑิตแต่ละรุ่น ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในการพัฒนาเทคนิควิธีการของการประเมินประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย